

Mae'r wybodaeth a roddir isod yn esbonio rhai o'r termau y gellir eu defnyddio ar fil trethi annomestig ac yn y wybodaeth ategol. Gellir cael rhagor o wybodaeth am atebolrwydd i drethi annomestig gan awdurdodau bilio.

n Cymru a symiau penodol eraill, i dalu am y gwasanaethau maent yn eu darparu.

Gwerth Trethiannol

Mae gwerth ardrethol eiddo annomestig wedi'i osod yn y rhan fwyaf o achosion gan Swyddog Prasio annibynnol Asiantaeth y Swyddfa Brisio. Mae pob eiddo annomestig fel arfer yn cael ei ailbriso bob 5 mlynedd. Mae gwerth ardrethol eiddo yn cynrychioli ei werth rhent ar y farchnad agored flynyddol. Mae gwerth ardrethol eiddo yn cynrychioli ei werth rhent marchnad agored blynyddol. Mae'r Rhestr Drethu sy'n effeithiol o 1 Ebrill 2017 yn defnyddio gwerthoedd rhent ar 1 Ebrill 2015. Ar gyfer eiddo cyfansawdd sy'n rhannol yn y cartref ac yn rhannol annomestig, mae'r gwerth ardrethol yn ymwneud â'r rhan annomestig yn unig. Dangosir gwerthoedd pob eiddo o ran pa gyfraddau sy'n daladwy i Gyngor Sir Fynwy yn y rhestr ardrethu leol. Gellir archwilio copi ohoni yn swyddfeydd lleol y Cyngor yn y Fenni, Trefynwy, Cas-gwent a Chil-y-coed. Mae mwy o wybodaeth ar gael ar wefan Asiantaeth y Swyddfa Brisio www.voa.gov.uk

Newid Gwerth Trethiannol

Gall y gwerth ardrethol newid os yw'r Swyddog Prasio yn credu bod amgylchiadau'r eiddo wedi newid. Gall y trethdalwr (a rhai eraill sydd â buddiant yn yr eiddo) hefyd, mewn rhai amgylchiadau penodol, cynnig newid mewn gwerth. Os na fydd y trethdalwr a'r Swyddog Prasio yn cytuno ar y prisiad o fewn 3 mis i'r cynnig gael ei wneud, cyfeirir y mater fel apêl at y Tribiwnlys Prasio. Mae rhagor o wybodaeth am sut i gynnig newid mewn gwerth ardrethol ar gael o swyddfeydd prasio.

Ar gyfer eich eiddo, gellir dod o hyd i hyn yn: *Trethi Annomestig Cymru, Asiantaeth y Swyddfa Brisio, Tŷ Rhodfa, Heol Tŷ Glas, Llanisien, Caerdydd, CF14 5GR. Rhif Ffôn: 03000 505505 E-bost: ratingwales@voa.gsi.gov.uk.*

Lluosydd Ardrethu Annomestig Cenedlaethol

Dyma'r gyfradd fesul punt y lluosir y gwerth ardrethol iddo er mwyn rhoi'r bil cyfradd blynyddol ar gyfer eiddo. Mae'r lluosydd, a osodir yn flynyddol gan Weinidogion Cymru, yr un fath ar gyfer Cymru gyfan ac ni all godi mwy na chyfradd y cynnydd yn y mynegai prisiau manwerthu ac eithrio mewn blwyddyn ailbriso.

Cynigion ac Apeliadau

Mae gwybodaeth am yr amgylchiadau lle gellir cynnig newid mewn gwerth ardrethol a sut y gellir gwneud cynnig o'r fath ar gael o'r swyddfa brisio leol a ddangosir uchod. Gellir cael rhagor o wybodaeth am drefniadau'r apêl oddi wrth Gyngor Sir Fynwy neu oddi wrth Asiantaeth y Swyddfa Brisio, ar ei gwefan www.voa.gov.uk.

Rhyddhad Ardrethi Busnesau Bach – O'r 1af Ebrill 2019

Cyflwynodd Llywodraeth Cynulliad Cymru gynllun rhyddhad ardrethi busnes bach parhaol yn effeithiol o'r 1af Ebrill 2018, er mwyn cynorthwyo busnesau sy'n meddiannu eiddo sydd â gwerth ardrethol isel ac o ganlyniad mae llawer o drethdalwyr wedi gweld eu biliau trethi wedi gostwng.

Mae busnesau sydd â gwerth ardrethol hyd at £6,000 yn gymwys i gael rhyddhad o 100% ac mae rhyddhad taprog ar gyfer eiddo â gwerth ardrethol rhwng £6,001 a £12,000. Mae'r tabl isod yn dangos yr hawl i ryddhad.

Math o Eiddo	Gwerth Trethiannol	1af Ebrill 2019
Pob Busnes	Hyd at £6000	100%
Pob Busnes	£6001- £12000	Rhyddhad taprog
Swyddfeydd Post	Hyd at £9000	100%
Swyddfeydd Post	£9000 - £12000	50%
Eiddo Gofal Plant	£6001 - £100,000	100%

Y newid mawr yn y cynllun hwn o'i gymharu â'r blynyddoedd blaenorol yw y bydd trethdalwr ond yn derbyn rhyddhad am hyd at ddau eiddo yn ardal unrhyw awdurdod lleol (oni bai bod yr eiddo hynny yn swyddfa bost neu'n eiddo gofal plant). Os ydych chi'n gymwys ar gyfer y rhyddhad hwn, mae eich hysbysiad bil am drethi yn dangos faint o ryddhad a roddwyd a'r swm net sydd i'w dalu. Mae'r trethi yn daladwy mewn rhandaliadau. Mae gwerth eich rhandaliadau yn ystyried unrhyw hawl i gael rhyddhad.

Am ragor o fanylion am y cynllun presennol, cysylltwch â'r Adain Refeniw yn y cyfeiriad a roddir isod neu edrychwch ar y wybodaeth ddiweddaraf a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru ar-lein: <https://businesswales.gov.wales/cy>

Rhyddhad Ardrethi Trosiannol

Yn dilyn ailbriso ardrethi annomestig 2017 gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio, mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno cynllun rhyddhad trosiannol i gefnogi trethdalwyr, lle mae effaith andwyol wedi bod ar eu cymhwyster ar gyfer rhyddhad ardrethi busnesau bach. Bydd y cynllun yn cynorthwyo trethdalwyr eiddo dan feddiannaeth sy'n derbyn rhyddhad ardrethi busnesau bach ar 31^{ain} Mawrth 2017, sy'n profi gostyngiad yng nghanran y rhyddhad ardrethi busnesau bach y mae ganddynt hawl iddynt ar 1af Ebrill 2017, oherwydd cynnydd yn eu gwerth ardrethol yn dilyn yr ailbriso. Yn ogystal, rhaid bod cynnydd o dros £100 yn yr atebolrwydd trethi. Bydd busnesau cymwys yn derbyn rhyddhad awtomatig fel a ganlyn:

2017/2018 - 75% o'r gyfradd gynyddol 2018/2019 - 50% o'r gyfradd gynyddol 2019/2020 - 25% o'r gyfradd gynyddol

Rhyddhad Elusennol a Dewisol

Mae gan elusennau a chlybiau chwaraeon amatur cymunedol hawl i gael rhyddhad o 80% o drethi ar unrhyw eiddo annomestig lle:-

- yn achos elusennau, defnyddir yr eiddo yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion elusennol, neu
- yn achos clwb, mae'r clwb wedi'i gofrestru gyda Chyllid a Thollau EM.

Mae gan awdurdodau bilio ddisgresiwn i ddiystyru'r holl 20% sy'n weddill o fil elusen ar eiddo o'r fath neu ran o'r 20% sy'n weddill, a gallant hefyd roi rhyddhad mewn perthynas ag eiddo sy'n cael ei feddiannu gan rai cyrff nad ydynt wedi'u sefydlu neu a gynhaliwyd ar gyfer elw.

Am fwy o wybodaeth ynglŷn â chlybiau, dylech gysylltu ag Elusennau Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi, Uned CASC, St. John's House, Merton Road, Lerpwl, L75 1BB, Rhif Ffôn 0845 3020203 (y wefan yw <http://www.hmrc.gov.uk>)

Mae polisi rhyddhad dewisol Cyngor Sir Fynwy wedi'i nodi isod:

- i) Ni fydd Rhyddhad Dewisol yn cael ei ddyfarnu i'r rhai sy'n derbyn Rhyddhad Gorfodol.
- ii) Y sefydliadau di-elw cymwys eraill yw fel a ganlyn:
 Neuaddau Pentref, Canolfannau Cymunedol / yr Henoed 80%
 Canolfannau Croeso 50%
- iii) Clybiau chwaraeon nad oes ganddynt statws elusennol - Iefelau rhyddhad yn seiliedig ar drosiant ariannol y bar.
 Hyd at £20,000 - 75% £20,001 - £30,000 - 50% £30,001 – £40,000 - 25% dros £40,000 - DIM
- iv) Ni roddir rhyddhad dewisol i fudiadau elusennol sy'n meddiannu mangreoedd lle mae'r defnydd sylfaenol ar gyfer manwerthu.
- v) Sefydliadau elusennol sy'n meddiannu eiddo lle mae rhywfaint o weithgarwch manwerthu eilaidd ond y defnydd sylfaenol yw hyrwyddo amcanion elusennol y sefydliad, i'w penderfynu fesul achos.
- vi) Ym mhob achos mae rhyddhad dewisol wedi'i gyfyngu i uchafswm o £2,500.

Trethi Eiddo Gwag

Efallai y bydd perchnogion eiddo annomestig sydd heb eu meddiannu yn gymwys i drethi eiddo gwag a godir ar 100% o'r atebolrwydd arferol. Mae atebolrwydd yn dechrau ar ôl i'r eiddo fod yn wag am 3 mis neu, yn achos ffatrioedd a warysau, ar ôl i'r eiddo fod yn wag am 6 mis. Mae rhai mathau o eiddo wedi'u heithrio rhag trethi eiddo gwag ac fe'u rhestrir isod:

Eid do anniwydiannol	Wedi'i eithrio am y 3 mis cyntaf (yna tâl 100%)
Eiddo diwydiannol cymwys	Wedi'i heithrio am y 6 mis cyntaf (yna tâl 100%), e.e. ffatrioedd, warysau, gweithdai, siopau ac ati.
Eiddo â Gwerthoedd Ardrethol islaw'r trothwyon canlynol: Llai na £1,500 Llai na £2,200 Llai na £15,000 Llai na £18,000 Llai na £2,600	Cyn 1.4.2008 Am y cyfnod 1 ^{af} Ebrill 2008 i 31 ^{ain} Mawrth 2009 Am y cyfnod 1 ^{af} Ebrill 2009 i 31 ^{ain} Mawrth 2010 Am y cyfnod 1 ^{af} Ebrill 2010 i 31 ^{ain} Mawrth 2011 O'r 1 ^{af} Ebrill 2011
Adeiladau rhestredig	Yn cynnwys eiddo sy'n destun hysbysiad cadwraeth adeilad, neu sydd wedi'i gynnwys mewn rhestr o adeiladau sydd o ddiddordeb pensaernïol neu hanesyddol arbennig.
Meddiannaeth wedi'i wahardd yn ôl y gyfraith	Pan fydd y Goron neu unrhyw awdurdod lleol neu gyhoeddus wedi cymryd camau i atal meddiannu.
Henebion	Mae eithriad yn berthnasol i eiddo a gynhwysir yn yr atodlen henebion a luniwyd o dan adran 1 i Ddeddf Henebion ac Ardaloedd Archeolegol 1979.
Cynrychiolwyr Personol pobl sydd wedi marw	Mae eiddo wedi'i heithrio lle mae gan y perchennog hawl i feddiant dim ond yn rhinwedd ei swydd fel cynrychiolydd personol person ymadawedig.
Methdaliad a gweinyddu dyled	Gall hyn gynnwys achosion lle mae gorchymyn methdaliad neu orchymyn dirwyn i ben neu lle mae gan y perchennog hawl i feddiant yn unig yn rhinwedd ei swydd fel ymddiriedolwr o dan weithred trefniant neu fel diddymwr yn rhinwedd gorchymyn a wneir o dan y gorchymyn Deddf Methdalu 1986.
Elusennau	Mae eithriad yn berthnasol os yw'r trethdalwr yn elusen ac mae'n ymddangos, pan ddefnyddir yr eiddo nesaf, y caiff ei ddefnyddio'n gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion elusennol.
Clybiau Chwaraeon Amatur	Mae eithriad yn berthnasol pan fydd y trethdalwr yn glwb chwaraeon amatur ac mae'n ymddangos pan fydd yr eiddo yn cael ei ddefnyddio nesaf, bydd y clwb hwnnw'n cael ei ddefnyddio'n gyfan gwbl neu'n bennaf gan y clwb hynny, neu ynghyd â chlwb/clybiau eraill, gan eu bod i gyd wedi'u cofrestru fel clybiau chwaraeon amatur cymunedol.

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn pennu'r terfynau trothwy gwerth ardrethol sy'n pennu cymhwyster i eithriad o drethi ar gyfer adeiladau busnes nad ydynt yn cael eu meddiannu ac nad ydynt yn cael eu defnyddio. Yn y blynyddoedd blaenorol, gosodwyd y trothwy hwnnw'n uchel, £15,000 ar gyfer 2009/10 a £18,000 ar gyfer 2010/11. Roedd gan lawer o eiddo gwag werthoedd ardrethol islaw'r trothwyon hynny ac o ganlyniad nid oedd unrhyw drethi'n daladwy. Fodd bynnag, ers 1^{af} Ebrill 2011, mae'r trothwy gwerth ardrethol wedi'i osod yn llawer is o £2,600 gyda'r canlyniad bod y tethi'n daladwy ar lawer mwy o eiddo gwag.

Mae eich hysbysiad bil trethi'n dangos faint o drethi sy'n daladwy ynghyd â gwerth unrhyw ryddhad neu eithriad presennol. Rhowch wybod i'r Adain Refeniw os yw'ch amgylchiadau wedi newid, gan y gallai hyn effeithio ar eich hawl. Os na fyddwch chi'n derbyn unrhyw ryddhad neu eithriad ar hyn o bryd, ond credwch y gallech fod yn gymwys, neu os hoffech chi gael mwy o wybodaeth neu gyngor, rhowch wybod i ni.

Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â'r Isadran Refeniw, Blwch Post 106, Caldicot, NP26 9AN, neu Rhif Ffôn: 01633 644630 - Ebost: counciltax@monmouthshire.gov.uk.